

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การประเมินความต้องการเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพของสมาชิกนิคมสร้างตนเองลำน้ำน่าน จังหวัดอุตรดิตถ์

ชื่อผู้เขียน นายอุดม สัมบูรณ์

ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชูเกียรติ ลิ้มสุวรรณ ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ขงยุทธ เปลี้นแดง กรรมการ
อาจารย์ วิสุทธิ์ วานิช กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปกับสภาพปัญหาความสนใจและความต้องการเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพของสมาชิกนิคมสร้างตนเองลำน้ำน่าน จังหวัดอุตรดิตถ์ วิธีการวิจัยใช้วิธีการเชิงสำรวจร่วมกับการวิจัยเอกสาร เครื่องมือใช้ศึกษามี 4 ชุด คือ (1) แบบบันทึกข้อมูลสภาพทั่วไป (2) แบบสังเกตสภาพปัญหา (3) แบบสัมภาษณ์ (4) แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหา ความสนใจและความต้องการ เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลแล้วนำเสนอต่อกลุ่มผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดลำดับความสำคัญสภาพปัญหาความสนใจและความต้องการเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพของสมาชิกนิคม ผลการวิจัยมีดังนี้

1. สภาพทั่วไป นิคมตั้งอยู่บนที่ราบระหว่างภูเขา ลักษณะพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงลูกคลื่นลอนชัน สภาพดินเป็นเนื้อดินเหนียวเพราะเกิดจากการพังสลายตัวของหินชั้นและหินแปร ดินขาดความสมบูรณ์และความลึกของชั้นดินน้อยเนื่องจากการชะล้างและพังทลาย สมาชิกนิคมประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก ปัจจัยสนับสนุนการผลิตเช่น แหล่งน้ำธรรมชาติ มีลำห้วยและลำน้ำหลายสาย ไหลผ่าน มีน้ำไหลหลากเฉพาะฤดูฝน แหล่งน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้น มีสระและทำนบกั้น

น้ำรวม 43 แห่ง ระบบชลประทานตามท่อ 1 ระบบ แหล่งน้ำเหล่านี้กระจายอยู่ทั่วพื้นที่จัดสรร สำหรับสินค้าเพื่อการผลิต มีสถาบันสินเชื่อรวม 3 หน่วย คือ สหกรณ์นิคมสร้างตนเองลำน้ำน่าน กองทุนหมุนเวียนการนิคมประชาสงเคราะห์และโครงการไทย-เยอรมัน ส่วนปัจจัยสนับสนุนการดำรงชีวิต เช่น ระบบการจ่ายกระแสไฟฟ้า การคมนาคมขนส่ง การศึกษา ศาสนาและการสาธารณสุข สมาชิกนิคมได้รับบริการทั่วถึงทุกฝั่งที่จัดสรร

2. สภาพปัญหาความสนใจและความต้องการการศึกษาเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพของสมาชิกนิคม พอสรุปผลการจัดลำดับได้ดังนี้

2.1 อาชีพการเพาะปลูกพืชไร่ พืชไรที่สมาชิกนิคมสนใจมีลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกในแต่ละเขตได้ดังนี้ เขตที่ 1 (1) ถั่วเขียว ถั่วมัน (2) ข้าวโพด (3) อ้อย เขตที่ 2 (1) ข้าวโพด (2) ถั่วเขียว ถั่วมัน (3) ถั่วเหลือง ถั่วดำกาแฟ เขตที่ 3 (1) ถั่วเขียว ถั่วมัน (2) ข้าวโพด (3) ข้าว (ก้านา) สำหรับสภาพปัญหาของสมาชิกนิคมที่ประกอบอาชีพการเพาะปลูกพืชไร่ เรียงตามลำดับความสำคัญได้ดังนี้ (1) ผลผลิตตกต่ำและขาดคุณภาพ เนื่องจากสภาพดินเสื่อมโทรมประกอบกับสมาชิกขาดความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการเพาะปลูกโดยวิธีการอนุรักษ์ดินและอนุรักษ์น้ำและการปฏิบัติรักษาหลังการเพาะปลูก (2) ขาดความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการจัดการผลผลิต ลำดับความต้องการการศึกษาในเรื่องนี้ได้แก่ (1) การปฏิบัติรักษาหลังการเพาะปลูก (2) การเพาะปลูกโดยวิธีการอนุรักษ์ดินและอนุรักษ์น้ำ (3) การจัดการผลผลิต

2.2 อาชีพการเพาะปลูกพืชสวน พืชสวนที่สมาชิกนิคมสนใจมีลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย 4 อันดับแรก ในแต่ละเขตได้ดังนี้ คือ เขตที่ 1,2 (1) มะม่วงหิมพานต์ (2) มะม่วง (3) มะขามเปรี้ยว มะขามหวาน (4) สั๊กและกระท้อน เขตที่ 3 (1) มะม่วง (2) มะม่วงหิมพานต์ (3) ลำไย (4) มะขามเปรี้ยว มะขามหวานและลำสาด สำหรับสภาพปัญหาของสมาชิกนิคมที่ประกอบอาชีพการเพาะปลูกพืชสวน เรียงตามลำดับความสำคัญได้ดังนี้ (1) ขาดพันธุ์พืช (2) ขาดความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการใช้ที่ดินที่เหมาะสมกับสภาพทางกายภาพและความสมบูรณ์ของพื้นที่ (3) ขาดความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการปฏิบัติรักษาหลังการปลูก (4) ขาดความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการจัดการผลผลิต ลำดับความต้องการการศึกษาในเรื่องนี้ได้แก่ (1) การคัดเลือกและการขยายพันธุ์พืช (2) การเพาะปลูกโดยวิธีการอนุรักษ์ดินและอนุรักษ์น้ำ (3) การปฏิบัติรักษาหลังการเพาะปลูก (4) การจัดการผลผลิต

2.3 อาชีพการเลี้ยงปลุคสัตว์ที่สมาชิกนิคมสนใจมีลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย 2 อันดับแรกคือ (1) การเลี้ยงโค กระบือ (2) การเลี้ยงไก่พื้นเมือง สำหรับสภาพปัญหาของสมาชิกนิคมที่ประกอบอาชีพการเลี้ยงปลุคสัตว์ เรียงตามลำดับความสำคัญได้ดังนี้ (1) ขาดเงินทุนดำเนินการ (2) ขาดความรู้ความสามารถในการพัฒนาแหล่งอาหารสำหรับสัตว์ (3) ขาดความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการเลี้ยงดู (4) ขาดความรู้ความสามารถในการป้องกันและรักษาโรคระบาด ลำดับความต้องการการศึกษาในเรื่องนี้ได้แก่ (1) การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจเพื่อการผลิตและการพัฒนาแหล่งอาหารสัตว์ (2) การพัฒนาแหล่งอาหารสำหรับเลี้ยงสัตว์ (3) การเลี้ยงดู (4) การป้องกันและรักษาโรคระบาด

2.4 อาชีพอื่น ๆ สมาชิกนิคมสนใจมีลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ (1) งานรับจ้างทั่วไป (2) งานช่างไม้ งานช่างปูนก่อสร้าง (3) งานช่างเดินสายไฟฟ้าภายในอาคาร สำหรับสภาพปัญหาของสมาชิกนิคมที่ประกอบอาชีพดังกล่าวมีดังนี้ งานรับจ้างทั่วไปมีสภาพปัญหาคือ (1) ค่าจ้างแรงงานต่ำมากและขาดการคุ้มครอง (2) ขาดความรู้เกี่ยวกับข่าวสารแรงงาน ลำดับความต้องการการศึกษาในเรื่องนี้ได้แก่ (1) ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายแรงงานสัมพันธ์ (2) ข่าวสารแรงงาน ส่วนงานอาชีพช่างมีสภาพปัญหาคือ (1) มีการจ้างงานน้อยเนื่องจากผู้ประกอบการขาดทักษะในการปฏิบัติการ (2) ขาดความรู้ความสามารถในการดำเนินธุรกิจ ลำดับความต้องการการศึกษาในเรื่องนี้ได้แก่ (1) ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติการ (2) การจัดการในการดำเนินธุรกิจ

3. วิธีการจัดการศึกษาและฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพของสมาชิกนิคม

3.1 วิธีการจัดการศึกษาและฝึกอบรม ที่กลุ่มผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเห็นว่าเหมาะสม 3 อันดับแรก คือ (1) การจัดให้มีศูนย์สาธิต ณ ชุมชน (2) จัดเจ้าหน้าที่แนะนำความรู้ ณ สถานประกอบการ (3) ใช้รูปภาพแสดงขั้นตอนการปฏิบัติการในงานอาชีพ ณ ศูนย์ความรู้ของชุมชน

3.2 ลักษณะหลักสูตร เรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อยคือ (1) สามารถปรับให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน (2) เน้นการปฏิบัติการ (3) แบ่งเนื้อหาเป็นเรื่องย่อย ๆ แต่ละเรื่องใช้เวลาในการฝึกอบรมน้อย

Thesis Title	Needs Assessment for Education as the Career Promotion for the Members of Self-Help Settlement of the Nan River, Uttaradit Province.	
Author	Mr.Udom Somboon	
M.Ed.	Nonformal Education	
Examining Committee	Assist.Prof.Dr.Chukiat Leesuan	Chairman
	Assist.Prof.Yongyudh Plianpadung	Member
	Lecturer Visut Vanich	Member

Abstract

The purpose of this study concerns about the general environment, the problems, the interests and the needs of the members of Self-Help settlement Community people at the Nan River Uttaradit Province, the process according to the research is the survey and documental analysis in order to provide them with education for Vocational promotions. Four studied instruments: 1) The general data collection forms 2) the problem collection forms 3) the questionnaires 4) the interests and needs collection forms were used in the study. All data were collected and presented to the authorities and community leaders to categorize the problems, the interests and the needs of the members for further vocational promotions. The followings were found in the study:

1. In general, the self-help settlement community located among lower and steeper mountainous Lands. The soil is rough farming by accumulation of metamorphic rock, sedementary rock and it is not

good due to lack of fertilizer and less quantity because of the erosion. The people are mainly agriculturists with limited source help support their production. Natural streams are very useful only in the rainy season. Forty three ponds, small irrigation dams and one irrigational pipe line system are man-made agricultural supplies spreading widely all over the Land. Nan Co-operational Self-Help settlement, Circulated-Fund welfare and Thai-German Project are financial resources provided for the community. Some other facility supports for community people such as electricity. Transportation, education, health Center and religious place are offered by the government.

2) The priority of problems, interests and vocational education for community people are as following:

2.1 Farming. The land for farming has been divided into three sector. The Community people in each sector pay different interests in their farming. From most to least the first sector grows (1) green grain (2) maize (3) sugar cane; The second sector grows (1) maize (2) green grain (3) Soy bean; The third sector grows (1) Green gram (2) maize (3) rice. We realized that the problems found are: (1) Low production and less quality. This problem may cause from less quality of soil including lack of knowledge in soil and water preservation. The knowledge on care taking after Crop-growing is also needed. (2) Lack of ability towards product management. The lists of the required studies in the area are : (1) Care taking of post-cropping period. (2) The way to crop-growing along with the soil and water preservation. (3) How to manage the product. This problems is as important as the first one.

2.2 Gardening. The land for gardening has also been divided into three sectors. Oderly from most to least the first four

choices in each sector, the people in the first and second sector identically grows: (1) Cashewnut (2) mango (3) sweet tamarind and sour tamarind (4) teak and santar. The third sector grows (1) mango (2) cashewnut (3) longan (4) sweet tamarind, sour tamarind and also langsat. The problems for those community members orderly by importance found are: (1) Lack of plant breed, (2) lack of agricultural knowledge on soil usage. (3) Very limited knowledge on Care-taking after crop growing and (4) inefficiently productive management. The needs of the people are: (1) selecting and generating of breed (2) Crop growing with water and soil preservation (3) Care taking after Crop growing and (4) managing of the out products.

2.3 Animal raising. The people in the Community are interested in: (1) cattle raising (2) local chicken raising. Their problems are: (1) Lack of financial fund, (2) lack of ability towards the food resources development, (3) lack of knowledge towards domestical animal raising, (4) lack of knowledge of protection and recovering of the epidemic and very limited of knowledge for co-operative Unity. The lists of the required studies are : (1) Economical Co-operation towards the production and the food resources development. (2) The development of food resources for the animal. (3) The care taking (4) The protection and recovering of the epidemic.

2.4 Other living Career. The first three careers in which the community people pay most interests are: (1) general laborers (2) Carpenters and builders (3) electricians. The following problems are found: In general laborers, (1) The problems of underpaid, no legal protection, (2) Lack knowledge of work information are very

obvious. The lists of the required studies are : (1) The Sufficient knowledge of the related labor law. (2) The laboring updated news and information. Some of craftsman works face problems Comprises : (1) Less demands of employment due to the employees lacking of skill. (2) Lack of ability to conduct One's own business. The lists of the required studies are : (1) Knowledge and ability towards the operation. (2) Business administration management.

3. Educational management to help support and promote the community people career.

3.1 The first three suitable educational approaches for community people considered by community leaders and authority concerned are: (1) Establishing of community demonstration Center. (2) Affording Career supervisor at the work place. (3) Pictures displaying about job working in the academic center with in the community.

3.2 The characters of the curriculum arranging according to the priority are: (1) It must be community Center. (2) It must be learning by doing. (3) It must be short course training project divided from main topic.